СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЧЕРВНЯ 1950. No. 141. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 20, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЛІТАЮЧЕ СУДНО ВЕЗЕ ПІВТОРА СОТНІ РЕЗЕРВІСТІВ

Сан Дієго, у стейті Каліфорнія, 18. червня. — Воєнна маринарка перевела вдачний полет літаючого судна, яке возить 82 тон. У нім переїхало 144 подорожних і залоги з Гонолулу, подорожних понад океан. Цим судном є Каролайна Марс, ваги на островах Гаваї, до сан Дієго. Каролайна Марс це найбільше літаюче судно в світі. Довжина його обох крил виносить 200 стіп а висота сягає чотирьох поверхів пересічного будинку. Друге подібне судно, Гаваї Марс, перевезло 106 осіб з Гонолулу до Аламеда в Каліфорнії, звідти прилетіло до Сан Дієго. Подорож тривала цілу ніч. Оба судна привезли резервістів маринарки з повним устаткуванням на вправи до табору Кемп Пендлтон. Там збереться цього року 10,000 резервістів на літній вишкіл..

АРЕШТУВАЛИ ЩЕ ОДНОГО СПІЛЬНИКА ГОЛДА Й ФУКСА.

Ню Йорк. — У пятницю минулого тижня попав під арешт Давид Грінґлес, якого влада обвинувачує у видачі Совєтам атомових тайн у тих часах, коли він був військовим сержантом у заводі Лос Аламос, у Ню Мексіку, де приготовляли першу атомову бомбу. Тайни передав Грінґлес Гері Голдові, а Голд передав їх в свою чергу совєтському шпигові д-рові Клавсові Фуксові, який був зайнятий в англійських атомових установах..

З Каліфорнії наспіли вісті, що там у місті Пасадіна арештували д-ра Сідні Вайнбавма, який теж зрадив Совєтам якісь інші військові тайни. Вайнбавм приїхав молодим хлопцем з Росії, покінчив високі школи в Злучених Державах і працював у Каліфорнійськім Технологічнім Інституті.

СУД УНЕВАЖНИВ ГРОМАДЯНСТВО ГЕРІ БРИДЖЕСА.

Сан Франсіско. — Федеральний суд уневажнив громадянство Гері Бриджеса, який приїхав до ЗДА з Австралії і обманом дістав американське громадянство в 1945 р. Бриджес був засуджений федеральним судом на пять років тюрми за кривоприсягу, коли підчас вибирання горожанських паперів він заперечив, що є комуністом. Після того, як суд уневажнив громадянство, Бриджес буде депортований до Австралії. Він є провідником юнії прибережних робітників на Західному побережжі і йде звичайно по комуністичній лінії.

МІСТО НЮ ЙОРК МАЄ ДОВОЛІ ВОДИ.

Після чвертьрічної кампанії за ощадність в уживанні води управа міста Ню Йорку звідомляє, що збірники води досягли вже доброго стану заперед року, тобто, що вони наповнені майже ущерть. До цього причинилися часті дощі впродовж останніх місяців, а серед них були теж і штучно викликані дощі при помочі сіяння „сухого леду" на хмари і на землю під хмарами. Водний департамент оголошує, що найближчий „сухий четвер" для ощадности з водою назначений на 13 липня.

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ВИПУСКНИКИ ПРИГОТОВАНІ НА НИЖЧУ ПЛАТУ.

На підставі звідомлень з різних університетів і каледжів кількість студентів, які покінчили цього року ці школи з дипломами, доходить до пів мільйона осіб. Тепер підприємства не можуть нарікати на недостачу кандидатів на становища працівників у їхніх бюрах, одначе заходить питання висоти заплати для них. З огляду, що є з кого вибрати, випускники погоджуються підіймати працю за нижчу платню ніж це було досі. Не зважаючи на велике число випускників, є надія, що всі вони дістануть працю по своїм званню.

ВИКІНЧЕНО ТАМУ З ВОДОПАДОМ ВИЩИМ ВІД НІЯГАРИ.

Шаста Дам, у Каліфорнії. — Тут відкрито електрівню, яку пускає в рух штучно уладжений водопад з тами тричі вищої від водопаду Ніягари. На відкриття тами прислав през. Труман привіт, в якому пригадав, що Каліфорнія стала в ряді піонірів „для переміни диких пустарів у господарську імперію". Перед кількома тижнями президент був на відкритті іншої велетенської тами, тоб то в Гренд Кулі, на ріці Колумбія. Вода з озера, яке повстало через будову тами Шаста, має наводнити разом з іншими штучними озерами Каліфорнійську Центральну Долину.

ГУБ. ДЮЇ НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ КАНДИДУВАТИ.

Олбані, Н. Й. — Стейтовий губернатор Томас Е. Дюї заявив, що він не буде більше кандидувати на це становище. Дюї це двократний кандидат на президента Злучених Держав на доручення Республиканської партії. Перед кореспондентами він сказав, що він змучений частими кампаніями і його здоровя не дозволяє йому на таку працю.

ЗА ФОНДИ НА ВИРІБ ВОДНЕВОЇ БОМБИ.

Мемфіс, у стейті Тенесі. — Конгресмен Алберт Ґор виявив, що Комісія Атомової Енергії зажадала від підкомісії приділу $300,000,000 на виріб водневої бомби. Після виголошення промови на зібранні преси стейту Тенесі, в якій Ґор виявив оце домагання, він заявив, що підкомісія вирішить цю справу впродовж кількох днів. Комісія дістала $647,820,000 на загальні цілі комісії, тому треба ще окремої ухвали на сфінансування виробу нової бомби.

ЛУЇС ПРОТИ ЗЛУКИ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Вашингтон.—Джан Л. Луїс голова майнерської юнії, остеріг, що намічена злука Американської Федерації Праці й Конгресу Індустріяльних Організацій не не вдасться, якщо провідники обох організацій не приймуть у свій склад теж майнерської юнії. Він пригадує, що він давно вийшов був з думкою такої злуки.

НАРАДИ ДЖАНСОНА БРЕДЛІ І М'АРТУРА В СПРАВІ ОБОРОНИ

ГЕН. МкАРТУР МАВ ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМОЗИ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ОБОРОНИ

Токіо, Японія, 19. квітня. — Сьогодні тут відбулися важливі наради секретаря оборони Луїса Джансона і предсідника шефів злучених штабів ген. Омара Бредлі з американським головнокомандуючим на Далекому Сході, ген. Доґлесом МекАртуром в справі стану американських справ в цій загроженій комунізмом частині світу. Секретар Джансон і ген. Бредлі вислухали опінії ген. МекАртура на поодинокі справи, головно зв'язані з Далеким Сходом американської оборонної підготовки. Ген. МекАртур мав звернути увагу на важливість Формози в американських оборонних плянах, стверджуючи, що відповідною допомогою Формозу можна б забезпечити перед комуністичним нападом. Попереднього дня секретар Джансон і ген. Бредлі відбули цілий ряд інших важливих нарад з головними співробітниками ген. ПекАртура теж на тему американської безпеки на Далекому Сході. Наради будуть продовжуватися, охоплюючи ввесь комплекс американської оборонної політики, в якій Далекий Схід є тільки одним звеном.

ТАЙДІНҐС ЗА БЕЗУПИННІ ПЕРЕГОВОРИ З РОСІЄЮ.

Вашингтон, 18 червня.—Сен. Милард Тайдінґс запропонував, щоб Злучені Держави й Совєтський Союз засіли до конференційного стола й вели постійно розмови, доки їм не вдасться найти „справедливе й приличне взаємне порозуміння". Як довго це не станеться, світ завжди буде поділений на два табори і небезпека для миру завжди буде існувати.

ПОНАД 3,750,000,000 ДОЛ. НА СОВЄТСЬКУ ФЛЬОТУ

Москва, 19. квітня. — Верховна Рада СССР ухвалила вчора 15,000,000,000 карбованців бюджету на видатки червоної фльоти. Призначення цеї великої суми на розбудову совєтської фльоти, яка тепер у великій мірі зосереджується на будові підводних човнів, викликало зрозумілий інтерес в міжнародних колах.

НАДІЮТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВОҐЕЛЕРА З УГОРСЬКОЇ ТЮРМИ.

Вашингтон.. — Злучені Держави ведуть переговори з угорським комуністичним режимом в справі звільнення американця Роберта А. Воґелера, засудженого ніби то за „шпигунство" на 15 років тюрми.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИБРАВ СОБІ ДОРАДНИКА В ЗАКОРДОННИХ СПРАВАХ.

Вашингтон. — Вже в серпні прийде до Білого Дому В. Аверел Гариман як дорадник президента Трумана в справах холодної війни і закордонних справ. Оприлюднюючи цю оповістку Білий Дім пригадав, що Гариман має великий і довгий досвід у закордонних відносинах ще від часу НРА. Він був назначений першим загальним амбасадором при введенні в життя Пляну Маршала, а тепер є представником цього Пляну в Парижі. На його місце приходить до Парижа Милтон Кац. Назначення Гаримана на становище особистого дорадника для президента вказує, що Труман піде слідами Рузвалта, щоб приспішити деякі закордонні справи шляхом особистоо порозуміння з представниками інших країн.

НЮЙОРСЬКА ГРОМАДА ПІДДЕРЖУЄ ПРАЦЮ У. К. К.

Ню Йорк, 19. червня. — Минулої суботи, 17-го червня, тут відбулося влаштоване Комітетом Об'єднаних Організацій політичне віче, на якому понад 800 учасників маніфестаційно виявили свою піддержку праці Українського Конгресового Комітету, як репрезентативної організації американських українців, в її зусиллях допомогти визвольним змаганням українського народу. Віче відкрив і ним проводив голова Об'єднаного Комітету, адв. М. Гаврилко. Промови виголосили представники УКК: В. Мудрий і проф. Ветухів, представниця жіноцтва п-ні М. Демидчук та представники зорганізованої в СУМА молоді, пп. Рицар і Омельченко. Під час віча переведено збірку на Український Національний Фонд. В ухвалених маніфестаційно резолюціях віче, між іншим, висловило побажання до уряду, щоб Доктрину Трумана поширити і на український визвольний рух, щоби створити окремий відділ радіопересилань „Голосу Америки" в українській мові та закликало загал українського громадянства в Америці піддержати УККомітет в його допомозі Воюючій Україні.

ЗАХІДНА ПІДГОТОВКА ДО ОБОРОНИ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 19. червня. — З поінформованих джерел заявляють, що західні алянти поробили в Німеччині вже цілий ряд конкретних заходів до оборони на випадок совєтського нападу. Підготовка скерована головно на те, щоби під час нападу не так відбити, як головно спинити совєтський похід на захід та дати можність нападеним країнам приготовитися до проти-удару. Один з контрольованих Францією німецьких журналів опублікував в останньому фотознимок важливого стратегічного шляху навколо відомих Льорелайських гір, на якому виразно видно цілий ряд затканих провізоричних дір по обох боках дороги. Ці діри мали б бути призначені на те, щоби на випадок нападу вложити там розривний матеріял. Якщо цю скалисту дорогу висадити, то вона не тільки перевала б важливе там сухопутнє получення, але й правдоподібно сильно загрозила б річкоплавству по Рені. Плян такої оборони мав би бути приготований спільним оборонним штабом західних аліянтів. З офіціяльного боку цього ані не потверджують ані не заперечують. Говориться теж про перфектні пляни евакуації цивільного населення, знаючи з досвіду минулої війни, якою перешкодою була втеча населення. В коментарях на цю тему стверджується, що ці пляни ще не означають, що західні аліянти сподіються безпосереднього совєтського нападу. Совєтська преса і пропаганда зі свого боку коментує ці заходи не як оборонні, тільки як „американську підготовку до нападу" на Совєтський Союз.

БРИТАНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ОБСТОЮЮТЬ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ ЕВРОПИ

Лондон, 19. червня. — На міжнародному соціялістичному конґресі британські лейбуристи відмовилися якнебудь змінити своє становище в справі передбаченого Пляном Шумана деякого обмеження суверенности поодиноких країн в користь европейської єдности і конференцію закінчено один день раніше, як передбачено. Проте заповіджено, що „неформальні наради" продовжуватимуться ще сьогодні. Лейбуристи відкинули теж всі компромісові пропозиції на цю тему, піддержуючи своє становище в цілій повноті, хоча воно поставило в дуже складне положення лейбуристський уряд та викликало загальну критику.

ДОСЯГНЕНО ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ ЕВРОПЕЙСЬКОГО ПЛАТНИЧОГО СОЮЗУ

Париж, 19. червня. — Голандський міністер закордонних справ, д-р Дірк Стіккер, повідомив минулої суботи про „досягнення нового порозуміння" щодо пляну створення европейського платничого союзу. В конференції на цю тему брали участь представники дев'ятьох об'єднаних Пляном Маршала західно-европейських країн. У висліді конференції ухвалено відповідні резолюції, які мали б правити за напрямні в дальшому розвитку формування союзу платности. В американських і міжнародних колах приділюється цій справі велику увагу, вважаючи її, подібно як і Плян Шумана, „дальшим кроком" в намаганні створити тривку економічну базу теж для політичної співпраці европейських країн.

ЗУАДК ПЛЯНУЄ СПРОВАДИТИ ДАЛЬШИХ 20,000 Д.П.

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК РОЗГЛЯНУЛА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВОГО ПЕРЕСЕЛЕНЧОГО ЗАКОНУ

Филаделфія, 19. червня. — У зв'язку з підписанням президентом Труманом нового переселенчого закону, Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбула тут вчора окремі наради над можливостями найкращого використання цього закону для українських скитальців, які ще залишилися в таборах ДП в Европі. Дуже важливою справою є, що новий закон передбачує, що спонсорами, які в рямках нового закону можуть виставляти завірення на спровадження скитальців, повинні бути тільки американські громадяни. Це дуже утруднює нову переселенчу акцію, бо досі велика кількість завірень походила від нових імігрантів. Проте, ЗУАД Комітет сам має можливості полагодити всі формальності приїзду нового імігранта теж в рямках нового закону, якщо матиме реальне запевнення праці і мешкання для нього. все одно від американського громадянина чи любого імігранта. Це вимагатиме макси-

(Докінчення на стор. 4.)

ТЕАТР-СТУДІЯ Й. ГІРНЯКА ЗАКІНЧИЛА СЕЗОН

Ню Йорк, 19. квітня. — Театр-Студія під керівництвом Йосипа Гірняка закінчила вчора свій сезон скиданням артистів, письменників та деякої кількости окремо зацікавлених театральним мистецтвом осіб. Керівник Студії, Й. Гірняк, говорив про труднощі, з якими доводилось Студії мірятись в минулому сезоні. Він заповів, що Студія в наступному сезоні рішила поставити три нові п'єси та буде вірно служити своїм принципам мистецтва, не дивлячись на „смак" публіки і матеріяльну сторінку та не встряваючи в політику. Крім п. Гірняка висловлювали свої думки ще п-ні Добровольська, п-ні Скубова, Ю. Дивнич, Ю. Косач, В. Барка, С. Литвиненко та Д. Галичин.

АЙНШТАЙН ПІДДЕРЖУЄ МІЖНАРОДНУ КОНТРОЛЮ АТОМУ

Лейк Саксес, 19. червня. — Світової слави вчений фізик, проф. Алберт Айнштайн, промовляючи вчора в рямках Об'єднаних Націй, висловився рішучо за міжнародною контролею атомічної зброї, вважаючи, що тільки вона може забезпечити світ від тотального знищення на випадок війни. Айнштайн обстоює думку, щоби теж випродуковану вже атомічну зброю „віддати під ключ" міжнародній контрольній організації. Він вважає, що змагання до миру не можна погодити з підготовкою до війни, яку тепер спостерігається в цілому світі.

МОЖЛИВІСТЬ СОЦІЯЛІЗАЦІЇ РУРЩИНИ ПІСЛЯ ВИБОРІВ У ВЕСТФАЛІЇ

Франкфурт, 19. червня. — Дотеперішній вислід виборів в Північній Вестфалії виявляє недвозначно апробату проєкту конституції, яка передбачує націоналізацію багатої в цьому краї важкої індустрії Рурського басейну. Хоча в краєвих виборах християнські демократи здобувають помітну більшість, проте рішальним фактором там є соціялісти, тим більше в злуці з іншими партіями. Дотеперішній уряд Північної Вестфалії був коаліційний демократично-соціялістичний, але зі соціялістичним премієром Карлом Арнольдом, що є теж президентом федерального Бундесрату, вищої палати парляменту. Дотеперішній вислід виборів виказує, що найменше дві-треті частини голосів віддано в користь нового проєкту конституції.

СОВЄТИ ВИСАДИЛИ В ПОВІТРЯ ЦЕРКВУ В БЕРЛІНІ

Берлін, 19. червня. — Вчорашної неділі після полудня совєтські власті висадили динамітом в повітря гострокінцеву башту церкви св. Юра (Ґеорґенкірхе) на Александер Пляц, в самому центрі совєтського окупаційного сектора. Вони твердили, що башта була пошкоджена під час війни і загрожувала заваленням. Місцеве німецьке населення, включно з архітектами, рішучо заперечують це твердження, вважаючи, що деяке воєнне пошкодження церкви Совєти використали тільки вимівкою, щоби позбутися її. Ця церква, між іншим, була символом німецького спротиву проти совєтської проти-церковної політики. Довгі інтервенції церковних властей і протести населення не врятували церкви від совєтського знищення.

ПРАВНІ ОБМЕЖЕННЯ НЕКАТОЛИКІВ В ЕСПАНІЇ

Мадрид, 19. червня. — Еспанський уряд потвердив обмеження, згідно забороною публичної активности та публичних демонстрацій протестантських віровизнань. Міністерство уряду, у відповідь на листа протестантів до ген. Франко з проханням взяти їх в оборону, вияснює, що еспанський закон забороняє публичні демонстрації всіх інших віровизнань, за виймком католицького, та додається, що серед протестантів в останньому розкрито „осередки масонської конспірації проти публичного ладу."

РУМУНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ СІОНІСТІВ

Лондон, 19. червня. — Комуно-румунська радіостанція передала вчора осторогу для жидів, щоби вони забули „дикі мрії" про виїзд до Палестини і радше помогли поборювати місцевий сіонізм, з якого „рекрутуються агенти англо-американського імперіялізму." Ізраїльський уряд в радіопередачі назвало „групою реакційних лакеїв імперіялістичних підпалювачів війни".

СЕНАТОРИ ДОМАГАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ ТРИҐВЕ ЛІ

Вашингтон, 18. червня. — Два сенатори, а це Вилієм Ф. Ноленд з Каліфорнії і Стайлс Бриджес з Ню Гемшир, подали до преси комунікат, в якому одобрюють становища секретаря стейту Діна Аchесона, коли він відкинув пляни генерального секретаря Обєднаних Держав Триґве Лі в справі притягнення Совєтів до О.Д. через приняття комуністичного Китаю до цієї організації. Оба сенатори доражують, щоб Злучені Держави поклали вето проти прийняття до О.Д. плину Триґве Лі, а крім того вони звертаються до уряду З.Д. дати інструкції своїм представникам в О.Д. поставити внесок на вибір безсторонного секретаря „на місце теперішнього прихильника Совєтів".

„Якщо б його змагання увінчалися успіхом, тоді в О.Д. будуть відкриті бічні двері для приїзду ще більшого числа комуністичних агентів до нашої країни. Він перебрав мірку в своїм крузі діяння. Він виставив під загрозу мир і будову О.Д. хоч він твердить, що хоче збільшити значення О.Д." сказано в комунікаті сенаторів. — Триґве Лі має урядувати як ген секретар до 1 лютого 1951, після чого можна вибрати іншого.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АТЛІ В КЛОПОТАХ

Британський премієр, Клемент Р. Атлі, мав важкий оріх до згризення, як прийшлось йому в парляменті вияснити не тільки опозиції, але й членам своєї власної партії, яка є властиво закордонна політика уряду у відношенні до Европи. Клопоту цього наробив „манїфест" у справі закордонної політики, виготовлений під впливом лівих елементів Партії Праці, але проголошений як програма партії.

Ця програма стрінулась, як відомо, з дуже неприхильною критикою у Франції, а в Америці конґресові провідники назвали її прямо програмою „соціялістичних ізоляціоністів". В таких обставинах годі дивуватись, коли Атлі обмежився в парляменті тільки до заяви, що „програма партії" не є „програмою уряду" і відмовився давати ясніші відповіді, збуваючи усі запити мовчанкою. Прямо не хотів напитати собі, партії та країні ще більше клопотів на міжнароднім полі. Проте без основної відповіді не обійдеться і британський парлямент готов мати в короткому часі надзвичайно цікаву дискусію на тему, яка дальша роля Англії в Европі.

Британська Партія Праці, яка є при владі, виявила неохоту кооперувати з Францією та іншими запропонованими нею країнами в справі обєднання важкої промисловості, головно вугілля і сталі. Вона воліла б кооперувати в таких справах з соціялістичними урядами і організувати нову Европу тільки на соціялістичний лад, так, як це вже почато робити в Англії. Британський премієр Атлі, чи британський міністер закордонних справ Бевин, хотіли б у душі того самого, що й Партія Праці—вони ж соціялісти і ревні члени партії—тільки вони помірковані й знають, що можливо осягнути, а що ні. До того, якби воно дивно не виглядало, більшість англійців таки симпатизує у душі з ізоляційним становищем британських соціялістів щодо Европи, хоч, щоправда, з інших мотивів і з традиції. Тому в клопотах не тільки Атлі, але й ціла Англія, якій треба буде тепер сказати ясне слово щодо цього, чи вона є ціла в Европі, чи тільки одною ногою, і чи звязує цілковито свою долю з Европою, чи думає продовжати своє давнє „блискуче відокремлення" („спплендид айзолейшен").

Традиційна британська політика у відношенні до Европи полягала в тому, щоб у ній вдержувати „рівновагу сил" та не допускати, щоб якась країна ставала надто сильною. Цю політику в різних країнах різно критикували, але британці мали на це знамениту відповідь, якою доказували, що таким чином вони вдержували довгий час мир. Не можна казати, щоб так не було. Проте й в самій Англії мусять бачити, що давня політика „рівноваги сил" не дасться ніяк застосувати до сучасних европейських обставин і змагань Москви до геґемонії. Настали отже нові часи і вони вимагають нової політики. Навіть Франція мусіла пустити в забуття свій віковий конфлікт з Німеччиною і запропонувати їй економічну кооперацію з далекосяглими політичними наслідками. Якби не страх перед російським імперіялізмом і комуністичною аґресією, цього певно не було б, а бодай не булоб воно сталось так скоро, коли то не загоїлись ще глибокі рани, завдані страшною війною з-перед кількох літ. Тому і Англія мусить піддати ревізії своє „традиційне" відношення до Европи. Атлі, що відповідає за політичний провід Англії, це добре знає. „Соціялістична ізоляція" його партії не є у цей момент теж і в його розумінню розвязкою. Влижче вияснення цього питання дасть нам щойно дискусія у парляменті, якої домагаються ліберали та консерватисти на чолі з Чорчилем.

Родина в бизнесових розрахунках

Вашинґтонська Комісія для Економічного Розвитку, яка займається передбачуванням добробуту Злучених Держав на десятки літ наперед, приходить до заключення, що за 30 років вислід одногодинної праці людини дасть їй спроможність закупити два рази більше предметів ніж їх вона може закупити тепер. Це не значить, що за годину праці будуть платити вдвоє більше, а тільки, що відповідно подешевіють вироби. Станеться це тоді, якщо промислова продукція буде йти таким темпом, як іде під теперішню пору.

Фахівці, яких тепер вишколюють різні нові ділянки науки в університетах, розвязують цю справу зовсім просто. Вони кажуть, що впродовж останніх 50 років кількість родин зростала пропорціонально скорше, ніж зростало населення. З ростом числа родини росте запотребування різнородних предметів для домашнього господарства, а коли так, то мусить відповідно зростати теж і продукція. Знов постійний зріст продукції спричинює відповідне подешевіння, як це можуть зсважати ті, що пережили війну і діждалися теперішних „кращих" часів.

Але чи справді так є, що число родин в Америці зростає швидше ніж зростає загальна кількість населення? На це є такі статистичні дані: На 100 осіб з 1900 року припадає тепер 199. Одначе на 100 родинних господарств з 1900 року є тепер 273.

Інша статистика, а саме з останніх 10 років, вказує, що населення в тому часі зросло на 15 відсотків, а кількість родин на 24 відсотків. Це значить, що кількість родин зростала на 60 відсотків швидше ніж зростало загальне число населення. В цифрах кількість населення від 1940 до 1950 р. зросла на 19.5 мільйонів, а кількість родин на 8.5 мільйонів. На підставі цих цифр Бюро Рільничої Економії передбачує, що в найближчому десятиріччі населення зросте на 9 відсотків, а число родин на 18 відсотків. Точніше це виглядатиме так: На місце теперішних 100 родин буде в 1960 118 родин, а на місце теперішніх 100 осіб буде тільки 109.

Знавці руху населення пояснюють це явище в такий спосіб: Великі родини, на яких опирався колись американський суспільний лад, головно між фармерами, тепер розбиваються. Вже рідко можна зустрінути дідів, синів і внуків в одному господарстві, а зате молодь побирається в молодому віці, усамостійнюється, купує свою хату і закладає своє власне господарство, все одно, чи це в місті, на передмістю чи на фармах.

Усамостійнювання родин, хоч воно не є економічне для одиниць чи самих родин, стає предметом точної аналізи бизнесменів, головно тих, які виробляють предмети домашнього господарства. Родинний дім потребує хатньої обстанови, печі, холодільні, кухонного начиння і т. д. Все те мусить бути вироблене, а коли підприємець знає, що такий стан триватиме цілі роки, тоді він укладає відповідні пляни для розбудови чи поширення свого бизнесу.

Крім домашнього приладдя родина закуповує авта для виїзду поза дім. З цим получена майбутня продукція авт. Радієві й телевізійні підприємці розраховують на закупно апаратів: Одного для дому, другого для автомобіля — отже ця ділянка підприємств мусить рости непомірно. В кожному фамілійному домі мусить бути окрема комірка на переховування харчів, а це знову спонукує харчевих продуцентів до їхніх обрахунків. Родина часто потребує обслуги, отже росте кількість домашніх, джабів, і т. д., і т. п.

Це все тільки приклади. Вони самі собою багатомовні, як глядіти на це з бизнесової точки, беручи під увагу, підприємчивість, винахідливість, відчування та бажання вигід і т. п.

Як діють комуністичні агенти

Недавно в Парижі закінчився процес інженера Рене Арді, якого поставлено під суд за здогадну зраду своїх товаришів німецькому Гестапо за окупації Франції Гітлером в другій світовій війні. Вороги Арді казали, що він був арештований німцями за участь у повстанському русі проти німецької окупації, був випущений на волю під умовою, що зрадить своїх товаришів, і це все зробив. Так він урятував своє життя зрадою. Французький суд звільнив Арді від вини і кари, бо не було достатніх доказів проти цього діяча повстанського руху. Однак є відомі факти, що німецьке Ґестапо і советське ГПУ-НКВД часто робило і робить своїми агентами людей високого патріотизму і моралі тим способом, що ставить на вибір: служити ворогові або вмерти. Ця страшна система діє в совєтській державі вже віддавна, також за кордоном має Москва свою сильну агентуру, що не все складається з людей, які добровільно пішли на большевицьку службу: багато їх зломила комуністична влада, примусила їх до „співпраці" своїми методами. Покажемо це на фактах.

Ще за царської влади в Росії большевицька партія посилала своїх агентів до царської поліції, що ставали державними урядниками і виявляли для своєї партії небезпеки, які їй грозили від „Охрани". Цього способу уживали комуністи супроти своїх противників, коли захопили в свої руки владу. Особливо була розвинута большевицька агентура для боротьби з повстанським рухом в Україні. Від рук большевицьких агентів загинуло немало діячів українського повстанського руху в рр. 1919-21. Навіть відомого анархіста Носаря убили большевицькі агенти 1919 р. біля Трипілля. Як свідчать большевицькі історики, не було майже ні одного повстанського відділу, в якім би не діяли комуністичні агенти. Відомий повстанський діяч д-р Гелія (родом македонець) загинув у Степовій Україні р. 1921 зрадою члена тієї організації Олекси Кравченка, ученика української ґімназії в Веселих Тернах біля Кривого Рогу. О. Кравченка схопила комуністична Чека, стероризувала його, і він, щоб урятувати своє життя, видав большевикам інших повстанців. Через ту його зраду була арештована учениця ґімназії в Веселих Тернах Віра Бабенко і її сестра Параска та інші члени групи д-ра Ґеліва.

Таким способом удалося большевикам обернути в свого агента сотника Сакву, учасника Зимового Походу з р. 1919-20. Ще трагічнішу долю мусів пережити генерал української армії Гулий-Гуленко, хоробрий, бойовий старшина, що попався в руки большевицькій Чека. Гулого послали большевики в Польщу р. 1927, щоб він подавав інформації про українських еміґрантів. Це викрилося, Гулий був арештований. Дальша його судьба невідома. Казали, що Гулий мав в Україні жінку і дитину: йому сказано, що знищать його родину, якщо не буде служити большевикам.

Про відомого історика Ґліба Лазаревського відомо, що ґін прибув до Варшави р. 1930 ніби для „наукових студій" і проголосив, що не вернеться „на родину". Він мав довіря між українськими еміґрантами, навіть обробив частину архіву М. Драгоманова. На початку війни 1939 р. Лазаревський вернувся до Києва. Вся його „втеча" із Сов. Союзу була вигадкою...

І після другої світової війни Москва кидає своїх агентів всюди, де є українці. Не мусять це бути конче переконані комуністи: часто агентурну службу ведуть люди, що є в душі ворогами большевицької диктатури. Але їх приневолила Москва до своєї підлої роботи. Такі люди все перебувають на межі катастрофи: коли б вони відмовилися служити для НКВД, то ця „почесна" установа може загрозити, що розкриє попередню агентурну службу цих людей, і це буде кінець для їх нормального життя в суспільстві. Немало таких невільних агентів самі собі смерть заподіяли, бо не могли перенести ганебної служби большевикам і не рішалися виявити самі свої звязки з комуністичною агентурою.

Історія знає різні поліційні системи. Але большевицька агентура найбільш досконала. Вона пронизує все суспільство від колиски і до гробу. Тому треба виявляти обережність і за межами Советського Союзу. Мусимо памятати, що Москва має довгі руки...

Н. О.

Д-р Володимир Ґалан.

Чи українські ДП перестали існувати?

2. Актуальні завдання ЗУАДК-ту.

6-го червня ц. р. палата репрезентантів прийняла новий іміграційний закон, який мабуть із днем 1. липня ввійде в силу. З днем 30 червня ц. р. ІРО в Европі перестає існувати, як установа, що до цього часу опікувалася всіми катеґоріями ДП та вела для них табори. Після того терміну на утриманні ІРО залишаться ще до березня 1951 р. тільки ті, які вже оформлюються до виїзду, одержали виклики до якоїсь країни або бодай мають докази, що одержать потрібні до виїзду документи.

З повищих двох фактів виходять актуальні з а в д а н н я ЗУАДК-ту. Новий закон уводить нові великі зміни і найбільш ускладнює переселенчу акцію тим, що підходить ригористично до питання праці в Америці для апліканта і його обов'язку цю працю виконувати. Далі, підписувати аплікації зможуть тільки американські громадяни. Ідуть заходи, щоб в одному і другому випадку переселенчо-допомогові організації могли до певної міри виручати і працедавців і спонзорів. Коли б наприклад удалося ЗУАДК-ту дістати знову, як це вже було з Мерилендською акцією, кілька тисяч ашурансів (себто місць запотребування на працю), то спонзором виступав би ЗУАДК, який в тому випадку міг би спровадити ще тих додаткових **кілька тисяч українських родин**, себто кільканадцять тисяч осіб виключно своїми власними заходами. Але кошти транспорту тих людей мусів би, очевидно, крити ЗУАДК, а беручи під увагу, що річ ішла би майже виключно про середущі і західні стейти держави, то ті кошти були б величезні. Готівку треба би мати негайно.

Знову ж в Европі з ліквідацією ІРО ЗУАДК, як і всі інші подібні організації, тратять ввесь апарат, зложений з ДП, утримуваний до цього часу ІРО та залишається лише апарат кількох службовиків-американців. Це діється в часі, коли праці буде не менше, а більше. Ця праця зв'язана вже тепер з сеґреґацією і поділом українських ДП на різні катеґорії та розміщенням їх в окремих таборах (переселенчих і постійних). Усіх еміґрантів ділиться тепер на 12 катеґорій. Із них 4 катеґорії підпадають під поняття т. зв. гард кору, але аж 7 катеґорій належить до поняття „залишенців". Поділ „залишенців" на працездатних і непрацездатних, ступневий перехід їх на німецьку економію, контроля, щоб вони дістали відповідну правну і соціяльну забезпеку від німецької держави, поміч в одержанні всіх потрібних виказок, права постійного перебування, права на фахову працю, харчевих приділів і т. д., одержання непрацездатним відповідних німецьких (австрійських) фінансових запомог (безробіття), забезпека медичної опіки, оформлення права на окреме релігійно-культурне життя в місцях поселення наших „залишенців" та передусім тісна співпраця, щоб розгризти дійсно те „тверде ядро", яким є старці, інваліди і важко хворі (сухітники) — це величезна праця, що її вже веде і мусить до кінця довести европейське представництво ЗУАДК разом із тутешньою централею. Вже від довшого часу ЗУАДК переводить в Европі точну реєстрацію всіх, що входять в катеґорію „гард кору". Окремо реєструється ін-

(Докінчення на стор. 3-тій).

Ольга Мак.

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

22)

Не знав тоді, що він є ворогом народу, так саме, як не знав цього присутній тут прокуратор, бо, коли б знав, то мусів би це прилюдно оголосити! А коли не знав ні прокуратор, ні органи НКВД, в чиї безпосередні обов'язки входить викривати ворогів народу, то як міг про це знати я, звичайний рядовий громадянин?! Правда, можете мені закинути брак острої чуйности, що я його за півгодини особистого з н а й о м с т в а не здемаскував, але коли б навіть і це вважати злочином, то всеж таки, погодьтеся самі, що давати п'ять років ув'язнення за кожну випиту з „ворогом народу" склянку чаю — це таки трохи забагато!

При цих словах напружена атмосфера залі розрядилася нестримним сміхом: засміялася охорона за моїми плечима, засміялися судді і оборонець, навіть чмихнув у кулак сердитий прокуратор.

Удар був розрахований добре! Вже які тупі не були мої судді, але весь комізм цього обвинувачення зрозуміли також і, як я цього бажав, винесли вирок, базуючись тільки на першому пункті — участи в організації Українська Автокефальна П р а в о славна Церква. Два ж останніх залишили фактично без всякого обґрунтовання.

Вирок, згідно з бажанням оборони „дати менше", був зведений до 5 років заслання в далекі табори.

Мені вручили копію вироку і відвели назад до в'язниці.

Рекурс.

Тепер треба було діяти далі і писати апеляцію до Верховного Суду Республики в Києві.

Щось через два дні по вирокові мене викликають до в'язничного бюра, де застаю свого адвоката, котрий прийшов знову запропонувати мені свої послуги.

— Знаєте, що, громадянин адвокат! — сказав я, скипаючи злістю. — Я буду апеляцію писати сам, а вам пораджу змінити фах! Бо, хоч боронити підсудних є вашим обов'язком, дозволеним державою, але під сучасну пору — це справа дуже невдячна: коли будете боронити по-совісти, то опинитесь самі на лаві підсудних, а коли будете „боронити" отак, як мене, то вас ніхто не найматиме. Я, наприклад, катеґорично заборонив своїй родині доручати вам подачу апеляції, бо ви і гроші взяли б і справу попсували б. Ідіть собі своєю дорогою, а про мене забудьте!

Адвокав, зіщулившись, вийшов.

Обдумавши ще раз докладно цю історію, я попросився до подачі апеляції.

Мене знову завели до в'язничного бюра, дали перо, атрамент і лишень два листки паперу, при чому попередили, що, коли я їх зіпсую, то інших не дістану. Ктже, доля моя могла залежати і від двох листків паперу...

Писав я коротко: згадав причину мого арешту, методи допиту і дальший хід справи.

„Сам факт, що і слідчі органи ісуд відмовилися від признання за мною вини, котра послужила підставою мого арешту, вимагав з погляду закону і здорової льогіки мого негайного звільнення. Але урядовці НКВД для закриття своєї помилки поповнили вже свідомий злочин і, щоб не випустити мене на волю, фізичними і психічними тортурами вимусили мене видумати на себе іншу провину, на котрій і є опертий вирок обласного суду, згідно з яким я маю відбути 5 років заслання.

Між тим, коли б органи правосуддя не були наставлені на те, щоб мене конечно засудити, а йшли дорогою свого безпосереднього призначення, себто, дорогою оборони закону і справедливости, то мусіли би ближче ознайомитись з моїм самообвинуваченням і пізнати всю його дику абсурдність.

Я є народжений в 1905 році, а організація Української Автокефальної П р а в о с л авної Церкви повстала в 1921 році. Між тим, в моєму самообвинуваченні ясно сказано, що я був головою одної з філій організації в 1918 році, себто, маючи 13 років від народження, керував політичною організацією за три роки перед тим, як вона повстала.

Жертвою такого дивачного обвинувачення можна було впасти хіба тільки завдяки цілковитій б е з г р а мотности суддів, або їхнього необ'єктивного підходу до справи".

Такий був „цвях" мого рекурсу.

Не знаю, наскільки весь рекурс відповідав вимогам офіційної форми, але фактом є, що змістом своїм вибивав з рук НКВД і суду дальший атут, котрий я сам заздалегідь підсунув їм до рук.

Це вже був останній запас моєї „амуніції" і, вистрілявши його, я з нетерплячкою чекав на висліди.

Потяглися знову сумні тюремні будні. Правда, мені вже було значно лекше, бо я почав діставати харчеві пакунки з дому і навіть невеличкі грошеві перекази, за які в'язням раз на місяць дозволялі купувати в тюремній в'язниці хліб, ковбасу, мило, папіроси та інші немудрі артикули. Два рази мені дозволили побачення з мамою. Але в'язниця все є в'язницею.

Минуло понад три місяці, а відповіди на мій рекурс не було.

Одного дня приснився мені сон: ніби стою перед якоюсь церквою дуже старовинної будови. Обходжу її з усіх сторін, бо хочу увійти до середини і оглянути її знутра. Але двері і вікна забиті дошками, так, що здійснити мій намір немає жадної можливости.

Церква уві сні в забобонних переконаннях в'язнів є символом неволі, точніше — в'язниці. Тому, коли я розповів свій сон моїм колегам, вони одностайно прийшли до висновку, що тюрма для мене вже закрита, і я незабаром опинюся на волі.

6-го травня, саме у вихідний день*), мене несподівано викликали до бюра.

— О! — заздрили в'язні. — Напевне на волю, коли прийшли по вас у вихідний день!

Тої самої думки був і я, а тому не йшов, а біг.

В бюрі чекав на мене якийсь незнайомий жидок в однострої молодшого лейтенента НКВД, котрий ні з того ні з сього накинувся на мене з найгіршою лайкою. Обізвавши мене різними словами, несподівано спитав:

— Де є ваш брат?

(Дальше буде).

*) Більшовики досить довго практикували т.зв. „шостиденну", себто шостиденний робочий тиждень. 6, 12, 18, 24 і 30 число кожного місяця були вільні від праці, або „вихідні".

Ярослав Падох.

Післяконвенційні міркування

5)

Більше уваги для культурно-освітньої праці.

Я вже раніше підмічував, що остання конвенція була виявом й доказом тієї великої загально-національної ролі, яку від більше півстоліття виконує УНСоюз. Цікавлячись більшими й меншими, союзовими й несоюзовими питаннями, делегати ні на мент не тратили свідомости високої відповідальности УНСоюзу й його членства за хід найважливіших національних справ. Але все ж, як у звітах так і дебатах, не звернено, на диво, майже ніякої уваги на культурно-освітню діяльність Союзу й його відділів.

У відділах, хоч на жаль далеко не всіх, йде муравлина, щоденна праця над культурним двигненням членів, їх національним й патріотичним виробленням, над їх включенням у загально-національну спільноту й — роботу. Як же цікаво було б почути про цю незвичайно важливу роботу 60-тисячної маси передових громадян, як же корисним було б звести підсумки цієї праці разом, вказати на недоліки, піднести успіхи та накреслити нові шляхи для неї! Адже ж ми всі погодимося з тим, що чим свідоміша громада, тим вона сильніша, чим свідоміші відділи, тим сильніший УНСоюз. Саме завдяки своїй передовій праці культурно-освітній у нутрі та репрезентаційно-пропагандивній на зовні УНСоюз вибився на чоло наших громадських установ в Америці. Цей почесний пост він задержить надальше, коли буде продовжувати цю працю й буде дбати про культурне й національне піднесення своїх членів. Слід сподіватися, що ухвала конвенції про продовження діяльности Культурної Комісії УНСоюзу причиниться до поширення й поглиблення культурно-освітньої діяльности цілого Союзу, а вслід за тим майбутня конвенція присвятить більше уваги цій важливій ділянці Союзової праці. Це безперечно додасть їй ще більшої поваги й значення.

Найважніша проблема Союзу.

Спостережливий учасник конвенції мусів помітити один маркантний парадокс: у цій конвенції вперше майже четвертина делеґатів — це були громадяни уроджені в Америці, тобто т. зв. американська молодь. А водночас колишній головний секретар а теперішній головний предсідник Союзу, п. Галичин, складаючи звіт про імпозантний розвиток Союзу, з жалем підмічував, що в звітовому часі відійшло зі Союзу понад дві тисячі саме тієї американської молоді. Чим пояснити собі ці два суперечні явища? Не входячи в причини відпливу зі Союзу тут родженого покоління, думаю, що таке велике число представників того покоління на конвенції (до речі загал учасників приняв цей факт незвичайно радісно, зв'язуючи з ним надії на втягнення до Союзової родини тисячів членів того покоління, які остаються ще поза ним), є наслідком діяння серед нього здорового інстинкту самооборони. Свідоміші й активніші члени тієї групи членів Союзу стануди до протидії. Їхня активність в праці й дала їм мандат заступати членів на конвенції, хоч ще не зуміла спинити відходу зі Союзу стільки цінних членів. Це залишається на майбутнє їхніх головним завданням. Дай Боже їм щасливо виграти цей важний й важкий бій за українські душі й серця їх товаришів й ровесників. Конвенція їм допомогла в цьому. Подивугідна зрілість й далекозорість делеґатів веліла їм віддати саме цій американській молоді два важливі й почесні пости в Союзовій ієрархії, а саме обох заступників головного предсідника Союзу, хоч заслужених кандидатів на ті пости було чимало. Делеґати віддали свої голоси за кандидатами цього нового покоління, вірючи, що вони посилять свою працю в Союзі й з ще більшим завзяттям поведуть бій за душі того покоління. Молодість, енергія,

Кушнір, 15 червня

знання місцевих умов й оперття в їхніх патріотичних батьках — це засоби, які дозволяють їм виграти цей бій. Загал членства Союзу буде пильно стежити за цими змаганнями й його найкращі бажання будуть разом із нашим новим україісько-американським поколінням. Бо вдержання його при українстві це найважливіша проблема не тільки УНСоюзу, але й цілої нашої тутешньої спільноти.

Делеґати — речниками відділів.

Є один дуже похвальний звичай в Союзі, що перед конвенцією відділи приготовляють т. зв. конвенційні проєкти, тобто пропозиції щодо зміни статуту Союзу та винесення інших ухвал. Крім того відділи часто дають своїм членам окремі доручення на конвенцію. Логічно делеґати повинні уважати себе речниками волі їх виборців й льояльно виконувати їх волю. На конвенції я мав враження, що так на ділі не є. Пригадую собі скільки разів в проєктах різних відділів повторювалися домагання зменшити число делеґатів майбутніх конвенцій, зменшити кошти конвенції тощо. А мимо цього на конвенції величезна більшість делеґатів висловлювалася саме проти тих змін. Чи не було б корисною річчю, щоб членство відділів вимагало після конвенції точних звітів від своїх делеґатів, а зокрема як вони виконали їм доручення? Коли делеґати шануватимуть волю своїх виборців, то щойно тоді вони стануться справжніми висловниками поглядів загалу членства Союзу й на цім може тільки скористати і Союз і його конвенції.

„Я підпорую внесення".

Цей оклик почуєте на конвенції с о т н і р а з і в. Тільки хтось виступить із якимсь навіть зовсім благим внесенням, знімається хмара рук у гору й десятки крепких голосів, власників піднятих рук, гукає цю фразу, аж гомін йде по салі. Це має означати, що делеґати, піддержують поставлене внесення. (Слово „підпорую" це непотрібно змінене слово „підпираю", піддержую). Варто закинути вживання того слова, бо його українська мова не знає. Причиною постійного великого замішання з приводу того піддержування внесень є, як кажуть старі, досвідчені Союзовці, охота виявити перед членами відділів активність їх делеґатів. Після кількости згадок даного відділу в протоколі конвенції відділи оцінюють працьовитість їхніх делеґатів. А друга причина того, це заохота самої президії конвенції до піддержки поставлених пропозицій. Якщо це є вимагане статутом, тоді варто б було змінити цю постанову. Чи ж не вистачить внесення одного повноправного делеґата, яке й так станеться предметом голосування усіх делеґатів? Коли такої вимоги статут не знає (я шукав за нею в статуті, але не знайшов), то тим більше треба б закинути цей дуже непрактичний звичай. Це незвичайно корисно вплине на порядок й повагу конвенції. А членам відділів варто порадити не оцінювати ролі й активности їх делеґатів на конвенції після числа ними поставлених чи піддержаних внесень. Про те рішають, звичайно, інші вартості.

(Дальше буде).

ТРОЛЕЙБУСИ КОЛО СОККЛЬНИКІВ

Зі Львова повідомляють, що там заплановано прокласти дві нових тролейбусних ліній. Перша лінія получить Персенківку з Сокольниками, друга піде навкола Львова. Сподіваються, що тролейбуси підуть ще в цьому році. Управа міста розбудовує деякі житлові квартали, а це головно на вулицях Стрийській, Городецькій і на Персенківці.

НАШ ВКЛАД

Кожний відповідно до своєї сили, спроможности і вміння! — це засада, що мусить правити за базу нашої громадської роботи, без огляду на те, в яких формах і обставинах вона проявляється. Аби тільки в нас була така свідомість, таке переконання і таке бажання, тоді ми напевно будемо спроможні довершити багато більше навіть як нам здається. І важливе, щоб це було загальним переконанням і загальним бажанням.

Конкретно я маю тут на думці нашу загально-громадську репрезентацію, У к р а ї н с ь к и й Конгресовий Комітет, та його потреби в його благородній акції.

Було б зайво говорити про значення УККомітету в теперішних обставинах. Автім, це вже сказано загально признаними авторитетами і доказано ділама. Вже один такий блискучий виступ міжнародного значення, як його без сумніву мало свідчення голови УККомітету, в сенатській підкомісії в справі народовбивства, виправдує цю загальну увагу і авторитет, що їх поступово здобуває УККомітет як в українському так і міжнародному світі. А цей виступ далеко не одинокий і на ньому робота УККомітету далеко не вичерпується. Вона обіймає різні ділянки нашої політично-визвольної акції в користь поневоленої України.

Але спитаймо тепер? Чи кожній і кожному з нас не приходить на думку питання: що ми тут зробили, який є наш вклад? Чи справді ми даємо не тільки те все, що треба, але бодай те, що можемо дати і навіть без потреби вважати це нашою жертвою?

Такі і подібні запити без сумніву були б дуже на часі теж для загалу нашого жіноцтва. Вправді, між нами є деяка кількість активних жінок і жіночих організацій. Немає сумніву, що наше жіноцтво дало великий вклад в увесь дорібок нашої громади, але все ж таки цей вклад міг би бути ще більший і ще офективніший, якщо він був би в і д п о в і дно переведений та краще зорганізований.

Для нікого не є таємницею, що дотеперішній перебіг збірок на Національний Фонд зовсім незадовільний. Бюджет Національного Фонду на цей рік встановлений Конгресом у Вашингтоні, виносить 250,000 долярів. Досі не зібрано ще навіть десятої частини того, хоча вже швидко буде пів року, як збірка Національного Датку почалася. Вправді, більші надії під цим оглядом можна б покадати на осінний „сезон", але таких справ не можна полагоджувати „сезонами". Нам треба використати кожну нагоду, нам треба самим такі „нагоди" створювати, бо великих діл не довершується „сезонами", тільки постійно і наполегливою працею.

Такі і подібні міркування про вклад нашого жіноцтва в наші загальні громадські змагання і надбання правили теж за базу недавного створення нової жіночої централі — Українського Жіночого Об'єднання Америки. Влаштовуваний цим Об'єднанням „День Жінки", що з багатою і різнoманітною програмою відбудеться вже в найближчу неділю, дня 25-го червня, в Спрінгфілд, Ню Джерзі, та дохід з якого призначений на Національний Фонд, буде одним з конкретних проявів в ланці цих загальних зусиль.

Стефанія Галичин.

Чи українські ДП перестали існувати?

(Докінчення зі стор. 2-гої).

телектуалістів і спеціялістів. Входючи не тільки до Ради, але й Екзекутиви 22 існуючих волюнтарних організацій (із них 7, разом з ЗУАДК, має переселенчі права), ЗУАДК активно співпрацює з ІРО у розв'язці питання, що зробити з тими всіми, що з різних причин (здоровних, правних, віку і ін.) не всилі виїхати до ЗДА чи інших заморських країн.

ЗУАДК вийшов при цьому з власними к о н с т р уктивними плянами, із котрих згадати б тут тільки про сільсько-господарські об'єкти на терені Німеччини і Франції (там могли б частинно працювати також деякі українські інваліди), про „будинок вчених" для поверх 100 українських старших віком науковців, про приміщення українців окремою групою в одному з 6-ти притулків для немічних, про створення сітки виробничих підприємств у тісній співпраці з українською кооперацією і ін. Щоб не п е р е р и в а т и теперішньої д о п о м о т о в о ї акції на терені Німеччини й Австрії, яка головно зосереджується у субвенціонуванні студентських і громадських х а р ч і в е н ь, ЗУАД Комітет вислав в останніх тижнях 270,000 фунтів харчів. Велику частину тих харчів ЗУАДК дістав даром від держави, оплачуючи тільки транспорт. Незалежно від того вже у цьому році ЗУАДК одержав для українців у різних країнах Европи харчі вартости 35 тисяч долярів від КАРЕ - організації. Всеодно, вислана з Америки ЗУАД Комітетом харчева поміч є тільки третиною того, чого запотребувало наше европейське представництво, вказуючи як мінімум потрібної допомоги.

Здається, що не треба навіть мати великого досвіду в такій допомоговій праці, щоби здати собі справу, що всі ці актуальні завдання вимагають великого апарату і великих фондів для опіки безпосередньої і посередньої. Новий іміграційний закон і ліквідація ІРО це дві великі переломові події. Вони дають і нові великі вигляди і створюють нові великі труднощі. І коли б дійсно задержалось на довший час теперішне психічне заломання серед американських українців, яке проявляється у повному збайдужнінню до долі скитальців в Европі та справи їх дальшого спроваджування до Америки, то такий стан може катастрофально відбитися на долі наших земляків, які залишили рідний край та ще перебувають в країнах середущої Европи. Підкреслюємо: не на долі ЗУАДК-ту, бо ЗУАДК є тільки організацією, покликаною до життя з волі американських українців. І це дуже сумно, коли хтось бачить тільки ЗУАДК, а не бачить десятків тисяч живих людей, які хочуть і можуть дістати поміч від їхніх американських братів за посередництвом ЗУАД Комітету, а не дістануть їх, бо американські брати втратили очевидячки для цієї допомоги зрозуміння.

ЗУАДК стоїть понад усіми українськими партіями і віровизнаннями. Він є харитативною організацією, але будучи тепер единою взагалі українською організацією, що виступає на терені міжнародніх організацій і контактується з чинниками окупаційної влади на терені західної Німеччини й Австрії, ЗУАДК силою обставин є репрезентантом українства та пропаґатором українських інтересів. Сьогодні українська справа найбільш зискає на тому, коли існуватиме тісна і льояльна співпраця між українцями однаково в ЗДА, як і в Европі, та ЗУАД Комітетом і коли буде всеціло піддержана акція ЗУАДК-ту, яка є акцією для добра всього українського народу.

Голоси Читачів

„Корнієнко" А. Чайсковського

Дозвольте висловити мені декілька думок з приводу статті п. І. Кедрина п. з. „Богдан Хмельницький (з нагоди роковин повстання)", яка була поміщена у „Свободі" з 2 травня ц. р.

У згаданій статті п. К., говорячи про відсутність у нашій белетристиці творів про зрив Хмельницького, згадує повістярів Кащенка та А. Чайковського. При тому п. К. твердить, що хоча оба письменники „піднялись вище рівня повістей для молоді" — одначе „без епічного розмаху й такого оповідацького таланту, щоб читачеві дух запирало"

Мені дивно було читати це у статті п. Кедрина, одного з найкращих наших журналістів. Це важне тримати читача „у такій напрузі, щоб читачеві дух запирало", як це є у Конай Дойля чи інших авторів сенсаційних чи кримінальних романів. Але я певен, що згадані твори обох письменників про Хмельниччину — зокрема А. Чайковського „Корнієнко" — і доросла людина і молода прочитали б з неменшим захопленням. Коли взяти під увагу, що, наприклад „Корнієнко" є опертий на поважних історичних працях (тогочасні хроніки, зокрема Львівська, Липинського „З Дзеюф України", Лозінського „Правем і Левем", то ледви чи згаданий твір уступить з чимнебудь повісті Сенкевіча „Огнем і Мечем". Я пригадую собі, з якою насолодою ми читали „Корнієнка", ми, тодішні гімназисти, що мали на списку обов'язкових лектур „Огнем і Мечем". Теж і між старшими можна було зустріти багато людей, котрі читали „Корнієнка" з неменшим зацікавленням чим „Три мушкетери" чи „Граф Монте Крісто". Зрештою про це можна б легко переконатися в цей спосіб, щоб перевести анкету між т. зв. „старшим поколінням".

Тому я хотів би піддати під увагу: чи не було б вказаним видати якраз тепер повість А. Чайковського „Корнієнко" і так спопуляризувати Великий Зрив Хмельницького, бо — як слушно зауважує п. К. — багато наших старших і молодих земляків замало знає про цю велику подію. Саме у цьому творі Великий Гетьман представлений як великий державний муж, а повстання як подія, яка потрясла тоді цілою українською нацією.

Лев Бемко, Нюарк, Н. Дж.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

Вшанування О. Кобилянської

Навесні ц. р. минуло 8 років від дня смерти великої української письменниці Ольги Кобилянської.. В роковини громадськість міста Чернівці в залі обласної філярмої влаштувала загально-міський вечір. Працівник літературно-меморіяльного музею О. Кобилянської, Русакова, прочитала доповідь про життя і літературну діяльність письменниці. Після доповіді відбувся концерт, на якому виконували улюблені пісні О. Кобилянської.

Голос курантів Кремля

Совєтські кінотеатри в Україні недавно почали показувати новий фільм п. з. „На шляху до достатку". Це повнометражний „документальний" фільм сценарія А. Малишка й Н. Рибака, режисури М. Слуцького. Фільм мав завдання „документально" показати життя колгоспного села в Україні. Його перша картина така (наводимо за совєтською газетою): Сходить сонце, починається новий день. На трудову вахту йдуть шахтярі й металурги, ланкові й бригадири, трактористи й механіки. Гуде земля на магістралях і шляхах. І над усім простором України чути голос курантів Кремля. Ці позивні звуки зв'язують кожне колгоспне село невидимими нитками з серцем країни — Москвою. А диктор в той час каже: „Доброго ранку тобі, Радянська Україно..."

Головне в тій картині — куранти Кремля, цього „серця країни". Мовляв, не було б „серця" — не було б і України.

Освоєння пісків

На Голій Пристані біля Херсону недавно почала працювати дослідна станція по освоєнню пісків. Вона вивчатиме методи закріплення піскових теренів. Закладається дендрологічний парк. Зроблено перші дослідні посіви дуба, шовковиці, кущів та абрикосів.

Европа прийде до нас

Большевики, називаючи себе „культуртреґерами" серед мас, завзято розводять т. зв. „сільські бібліотеки" з виразною метою якнайшвидше побольшевичити селян. На бібліотечних полицях, звичайно, найбільше примірників біографії Сталіна, історії ВКП(б), творів теоретиків марксизму-ленінізму, а далі — найновіші твори підсовєтських письменників, які в один гуж вихваляють Сталіна і комуністичну партію. Цих книг, треба сказати, не жалують бібліотекам. Наприклад, тільки за один 1949 рік в трьох областях — Чернівецькій, Ізмаїльській та Кам'янець-Подільській — книжковий фонд збільшився на 2,405,509 таких книжок, а всіх книжок 11,843,509. Книжки читають вголос в читальнях — для менше грамотних, — і роздають по домах. На стінах читалень повивішувані транспаренти з перекрученими словами Гоголя: „Европа прийде до нас не купувати прядиво, а по мудрість, яка не продається на европейських ринках".

Певніш усього большевики задумують свою „мудрість", як крам, повезти на европейські ринки самі...

Путина на Чорному морі

На Чорному морі розгортається ловля риби. Риболовецькі станції і колгоспи отримали певну кількість нових суден з машинами. Вони видобули більше риби, ніж у минулому році. В Тендерівській затоці зараз багато бичка, з кримського побережжя підходить камбала, на нижньому Дніпрі і південному Бузі ловлять судака, щуку, леща. В районі Балаклави ловлять кефалі, ставриди і хамси.

Озеленення шляхів

Населення Кіровоградщини цієї весни приступило до озеленення шляхів области. Вздовж шляхів досі посаджено багато овочевих і декоративних дерев. Дерева висаджують обабіч шляхів у 4-5 рядів. Озеленення відбувається „методами народньої будови" — безкоштовно і в вільні від праці години.

(Українська Думка)

СИЛА ОГОЛОШЕНЬ

Маємо на думці газетні та інші оголошення і взагалі все те, що розуміємо під поняттям реклями. Їх сили і значення в питомій нашій країні вільній торгівлі не можна перецінити. Европейські люди часто дивуються і навіть докоряють американським видавництвам за цю велику кількість комерційних оголошень, що в цій країні своєю формою і змістом доведені до перфектности. Але вони не завжди здають собі справу, що власне цій знаменитій реклямі ми у великій частині завдячуємо наш добробут та високий рівень нашої життьової стопи.

З жалем треба ствердити, що велика кількість наших бізнесменів в цій країні ще далеко не мають повного розуміння цеї величезної торговельної сили, яку мають вмілі і часті оголошення. Не диво, що між цими нашими бізнесменами тільки одиниці, і то часто завдяки щасливому припадкові, вибилися дещо вище ніж пересічно. Во відносно мало нашим бізнесменів розуміє, що оголошуватись треба завжди: як бізнес недомагає, треба оголошуватись, щоби його поправити, а як іде добре, треба оголошуватись, аби йшов ліпше. Погляньте на малі, великі і навіть на найбільші американські фірми! Людині, не ознайомленій з великою безнисовою машиною та з людською психологією могло б здаватися, що це „викинений гріш" давати величезні на цілі сторінки оголошення фірми чи продукту, який вже має світову славу та який майже не має конкуренції. Але вони забувають, що цю славу і безконкуренційність власне і здобуто оголошеннями та оголошеннями її можна вдержати.

Це саме у великій мірі відноситься теж до всіляких імпрез. Ми вже мали численні практичні приклади, навіть з найновіших часів, коли громади чи організації тратили сотні долярів тілки тому, бо жалували видати десятку-дві на своєчасне і відповідне оголошення.

Немає сумніву, що як йдеться про українських бізнесменів та про українські імпрези, без огляду на місцевість, то не можна подумати собі кращого засобу реклями і розголошення, як власне „Свобода". Перш усього — „Свобода" виходить сьогодні найбільшим тиражем і хоча вона ще не має повних 20,000 передплатників, то трещонайменше 50,000 осіб. Цих 50,000 разом зі своїм оточенням становлять уже величезну громаду і хоча не всі ці люди, до яких оголошення в „Свободі" дійде заінтересовані безпосередньо в такій чи іншій імпрезі та в одному чи другому бізнесі, і хоча вони живуть порозкидані по величезних просторах, то це цілком справи не зміняє. Оголошення має не тільки одноразову вартість. Чоловік з Дітройту, Шикаґо, Филаделфії чи Сейнт Луїс може завтра чи колинебудь опинитися в Ню Йорку, і навпаки, а оголошення фірми чи підприємства в газеті буде для нього провідником і порадою куди йому йти і що робити.

Оголоенева співпраця бізнесменів та організацій і товариств з газетою має ще і інше значення. Це є справді „Самопоміч" в найширшому розумінні того слова. Газета допомагає розбудовуватися оголошуваним підприємствам, а підприємства своїми оголошеннями допомагають теж розбудовуватись газеті. Американські газети ввесь свій бюджет базують у великій мірі на оголошеннях і тому вони не мають собі рівних у цілому світі. Чужомовна преса в цій країні може тільки в дуже малій мірі розраховувати на загально-американські оголошення, тому що вона під цим оглядом не може рівнятися зі загально-американською пресою. Але українські бізнесмени можуть у великій мірі цю справу поліпшити, поліпшуючи рівночасно і свій бізнес.

На ще одне хотілося б звернути увагу в цій оголошеневій справі. Оголошення, їх якість і кількість є теж віддзеркаленням наогію життя та нашого стану посідання. Це має велику прислугу не тільки оголошуваним підприємствам та газеті, але й нашій загальній справі: наше бо оточення тоді бачить що ми є, що ми маємо, інші люди набирають до нас більшої уваги та більше з нами рахуються.

Таких і подібних аргументів можнаб наводити безліч. Всі вони говорять про велику силу оголошень, а практика це всебічно підтверджує. Треба тільки, щоби наші бізнесмени та наші інституції витягнули з того практичну науку для себе.

О. Гіббонс

ПОДЯКА

Я вдова по бл. п. **Григорію Мончаку** почуваюся до обовязку зложити щиру подяку Гол. урядови У.Н.С., за його скору виплату посмертного по моюму мужу, як також не меншу подяку складаю урядникам Бр. Сош. Св. Духа і всім членам цего відділу за живу участь при похороні мого дорогого мужа.

Особливу подяку складаю каноніковн О. Греськови з Клівленд, О., за їх труд разом з о. Феделешом з Акрон за похоронні відправи, за зворушаючі проповіди і послідні пращання.

Погребникови Куцкови за назвичайну добру обслугу, тим членам, що несли труно, всім приятелям і знакомим, що відвідували його вчасі недуги і взяли участь у відпровадженню тлінних останків мойого мужа на вічний спочинок. Горем прибита:

Наталія і діти: Іван, Анна, Стефанія і Василь Мончак.

НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДК

(Докінчення зі стор. 1.)

мальної співпраці загалу нашого громадянства зі ЗУАДКомітетом.

У вчорашніх нарадах Екзекутиви ЗУАДКомітету взяли участь: предсідник Комітету адв. Іван Панчук, що проводив нарадами, заст. предсідника д-р Лука Мишуга, екзекутивний директор д-р Володимир Галан, секретар д-р Павло Дубас та касієр п. Михайло Дубас. Докладно обговорено і вирішено м. і. такі справи:

1. Екзекутива ЗУАДК-ту з вдоволенням прийняла до відома, що старанням цього Комітету по день 15-го червня ц. р. приїхало до ЗДА з европейської скитальщини 16,461 осіб, на 152 кораблях і 102 літаках. Дальших 4,000 скитальців переходять тепер в Европі останні виїздові формальності і старанням цього Комітету приїдуть в найближчих тижнях.

2. Основно розглянено та обговорено нові переселенчі можливости після підписання президентом Труманом в дні 16-го червня нового переселенчого закону. Екзекутива ЗУАДК-ту передбачує, що при відповідній піддержці з боку нашого громадянства, з цього закону могло б скористати ще дальших 20,000 українських скитальців. Рахуючи пересічно по 3 особи на родину, ЗУАДКомітет потребуватиме приблизно 7000 нових „ашурансів", або щонайменше стільки абсолютно певних запевнень праці і мешкань новим імігрантам. Діло в тому, що згідно з новим законом, новий імігрант зобов'язаний щонайменше один рік працювати на тому місці, яке Обмірковувавши всі подробиці нового закону, Екзекутива рішила повести нову інтензивну акцію для спровадження 20,000 нових імігрантів. Винесено теж цілий ряд важливих рішень щодо представництв ЗУАДКомітету в Европі та запевнення необхідної допомоги тим скитальцям, які не зможуть скористати з жадного переселення і залишаться в краях їх теперішнього перебування. З огляду на дуже обмежений час для використання нового закону, ЗУАДКомітет і з ним загал нашого громадянства мусітимуть поробити максимальні зусилля, бо це буде справді той кінець, який має похвалити довершене ЗУАДКомітетом в імені американських українців історичне діло допомоги українським жертвам війни.

ВАКАЦІЙНА ОСЕЛЯ О. О. ВАСИЛІЯН.

(Бабилон, Лонг Айленд, Н. Й.)

О. О. Василіян провататимуть знову вакаційну оселю в Бабилон, Лонг Айленд. Цього року, відмінно як це було минулого, буде окремо оселя для хлопців, а окремо для дівчат. Приймається дітей у віці від 7-го року життя до 13-го. Оселя для хлопців зачинається 4. липня і триватиме три тижні. Відтак буде оселя для дівчат, теж три тижні. Оплата — два доляри денно від дитини. Ближчі інформації уділиться листовно. Ті, що мешкають у Ню Йорку, можуть зголошувати дітей і засягати потрібних інформацій устно кожного вівтірра, четверга і суботи від години 5-тої пополудні в парохіяльному уряді св. Юра при 7-мій вулиці, в о. Володимира Ґавліча ЧСВВ, який в цих днях буде полагоджувати ці справи особисто.

Листовні зголошення слати на адресу:

Rev. Volodymyr Gavlich OSBM
Box 231
Glen Cove, L. I., N. Y.
(Ог.)

ПІДПИСАНО ДОГОВІР КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ АРАБСЬКИХ КРАЇН

Александрія, Єгипет, 19. червня. — З кінцем минулого тижня тут підписано договір колективної безпеки п'ятьох з усіх сімох країн Арибської Ліги. Ця арабська коаліція охоплює простір від еспанського Марокка до кордонів Ірану та від Туреччини до центральної Африки. Вона тепер виступатиме як новий важливий чинник в світовій міжнародній політиці.

ПЕРУ ВИКИДАЄ АРГЕНТИНСЬКОГО ПОЛІТИКА.

Ліма, Перу. — Військовий уряд Перу наказав виїхати з країни Александрові Отро Кора аргентенською управителеві радієвої станції Радіо Вікторія за те, що він використав своє становище на підримку кандидата опозиції ген. Ернесто Монтань у місті Арекіпа підчас передвиборчої агітації на президента. Ген. Монтань був замішаний в недавній революті в Арекіпа проти уряду. У Лімі заведено строгу цензуру, а радієву станцію Вікторія закрито.

УКРАЇНСЬКІ ВИЩІ ОСВІТНІ КУРСИ В ТОРОНТІ.

Від кількох літ веде корисну працю на культурно-освітнім секторі Осередок Української Культури й Освіти у Виннипегу. Є це мабуть одинока загально - українська, безпартійна інституція в Канаді.

Головна ціль того Осередку зберегти, піднести і розвинути українську культуру й освіту. Важним середником для осягнення тої цілі являються Вищі Освітні Курси, що їх веде Осередок для української молоді Канади і Америки в часі двох літніх місяців. Сотні студентів, що покінчили такі Курси, свідчать про їх значіння і хосенність.

Подібно як в минувших роках так і цього року відбудуться **Вищі Освітні Курси в Торонті.**

Курси розпічнуться дня 3-го липня 1950 р. і будуть тривати 7 тижнів. Курси будуть відбуватися в новому будинку філії У. Н. О. під числом 295 вул. Каледж.

Вписове виносить $15. При більшому числі кандидатів з одної родини є знижка вписового.

За науку нема жадної оплати.

На Курси вписуватися можуть хлопці і дівчата у віці від 13 літ вгору, також молодь з середньою і вищою освітою (Гайскул, Університет). Мешкання і добра опіка для дівчат запевнені у Сестер Служебниць під числом 438 вул. Кінґ Іст Торонто.

Для хлопців зпоза Торонта подбається рівнож про добре приміщення.

Для легшого прохарчування буде відкрита кухня в будинку, де будуть відбуватися Курси.

На Курсах будуть викладати такі предмети: історія України, українська мова і література, християнська етика, наука співу, українські танки і т. д. Управителем Курсів буде д-р Мащенко з Виннипегу.

В справах Курсів зголошуватися на адресу:

Mrs. S. Sawchuk
106 Spadina Rd.
Toronto, Ontario, Canada.

Родичі, яким лежить на серці добро власних дітей і українського народу, повинні скористати з цеї нагоди і післати своїх дітей на повищі Курси, які напевно принесуть всім неоцінену користь.

Голоситься негайно і спонукуйте других! (Ог.)

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Блічфорд" до порту в Ню Йорку дня 26. червня:

Чолновський Нестор; Діхтяр Елисей; Дубяга Федір, Олександра; Дутковський Матвій, Анна; Дитко Василь, Осипа, Роман; Ясевський Сергій, Марія, Анна; Левицька Віра, Ірина, Юрій; Локаенко Ксеня; Нечай Іван; Півовар Василь, Одарка; Смолин Григорій; Березяк Стефанія; Бук Володимир; Давидович Богдан, Олександра, Дмитро; Федоренчук Зенон; Федусь Петро, Алла; Гладкий Орест; Грущак Михайло; Гурин Дмитро; Крилов Іван, Оксана, Галина; Лозинський Михайло, Катерина; Матвійків Степан, Марія; Понос Владислав, Текля, Тадеуш, Наталія; Сагороднюк Федір, Татяна; Салабай Валя, Аліса, Марія, Юрій; Сілвенович Михайло, Ольга, Олександер; Тещук Галина; Зеленко Пантелей.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

АДРЕС ТИХ, ЩО ДОПИСУЮТЬ ДО „СВОБОДИ", не подаємо. Річ ясна, що не можемо теж виявляти імен тих, що самі не підписують статтей чи дописів правдивим прізвищем. Про це просимо нас не питати, бо на такі питання не буде відповіди.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 16. червня 1950 р. померла по короткій але тяжкій недузі в 64. році життя.

МАРІЯ СОЛТИС,

довголітня членкиня від. 130 У. Н. Союзу, замешкала під ч. 333 E. 6th St., New York City.

Покійна походила зі села Карликів, пов. Сянік, Зах. Україна. Полишила в смутку троє дорослих дітей: Ольгу, Анну і Михайла та чотирох внуків.

Похорон відбудеться у вівторок рано, 20. червня з погребового заведення П. Яреми до Укр. греко-кат. церкви св. Юра при 7. вул., а звідти при участи родини і знайомих буде відпроваджена на місце вічного спочинку.

В. Її П.

ТАРЗАН, ч. 2368. Нема часу, щоб висмикнутися.

Коли ґенстери піднесли кріси, Тарзан кинувся взад на землю.

Заки вони вспіли прицілитися, він ногами вибив зброю з їх рук.

Миттю оба тугі опришки опинилися на землі разом з малпочоловіком.

„Що ви зробили з нею?" — закликав господар джунглів.